

Natalia Błaszczńska
pedagog, specjalista terapii pedagogicznej, Psychomotoryki i Integracji Sensorycznej.
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1 w Łodzi

Zabawy doskonalące funkcje słuchowe.

Poniższe zabawy wykonywane systematycznie, trenują słuch fonematyczny, doskonałą analizę i syntezę słuchową, pamięć słuchową i świadomość fonologiczną (umiejętność wykonywania operacji na słowach, wyróżnianie głosek, sylab, rymowanie). Niektóre z zabaw można wykonywać na spacerze, w drodze do szkoły/przedszkola, w samochodzie, w poczekalni.

*Do niektórych zabaw potrzebne są **obrazki** lub **drobne przedmioty**, małe zabawkowe zwierzęta. Obrazki można wyciąć ze starych gazetek, kolorowanek, gazetek reklamowych, magazynów. Można też samemu symbolicznie narysować lub jeśli mamy drukarkę, wydrukować gotowe zestawy obrazków dostępne w Internecie. Należy też naszykować **żetony**, kulki, chrupki lub inne gadżety jako punkty do zdobycia.*

Niektóre zadania mogą okazać się trudne. Należy dać dziecku dłuższy czas na odpowiedź, nie mówić w czasie kiedy analizuje słowa, zachować spokój i zadbać o dobrą atmosferę zabawy, bez oceniania. W trakcie zabaw słuchowych należy wyłączyć TV, radio.

RZUTY DO CELU

Dajemy dziecku kamyczki lub woreczki, pluszaki do rzucania.

Kładziemy w pewnej odległości od dziecka trzy obrazki np. *sowa, kawa, okno*

Polecenie: Rzuć kamyczek na rysunek w którego nazwie słyszysz na końcu głoskę „a”...

Wyrazy muszą być na początku treningu krótkie i kończyć się samogłoską np.: oko, domy, osa, Ala, pole, mole, woda, waza, koza, sowa.

W następnym etapie można zwiększyć stopień trudności i pomieszać wyrazy kończące się samogłoską i te kończące się spółgłoską. Np:

Las, fala, wazon, ryba, słońce, pas, dom, kot, mysz, ryby, koty, buty.

Ostrożnie ze słowami z utratą dźwięczności! Nie poprawiamy dziecka, jeśli w słowie chleb słyszy na końcu p. Jest to poprawna odpowiedź. Nie zajmujemy się teraz literami, które widać lecz głoskami, które słychać.

PIERWSZA GŁOSKA

Wysłuchiwanie, które z trzech podanych słów zaczynają się tak samo. Pokazujemy po trzy obrazki. Można spróbować podać słowa ustnie, bez obrazków (wersja trudniejsza).

kot, koń, sowa
por, dom, para
tor, dom, duchy
guma, koza, gaza
mama, noga, morze
woda, farby, waga

GRA W BUTELKĘ – ustawiamy w kole przedmioty, w środku kładziemy butelkę i kręcimy nią. W nazwie przedmiotu, który wskaże butelka wysłuchujemy pierwszą i ostatnią głoskę.

SYLABA NA KOŃCU WYRAZU

Polecenie dla dziecka: złap piłkę i powiedz jaka jest ostatnia sylaba w wyrazie...KOZA. Wymyśl wyraz na tę sylabę. ZA-jąc.

TYLKO PIERWSZA SYLABA

Rzucamy do dziecka piłkę, podając sylabę, dziecko dokańcza wyraz i odrzuca piłkę, podajemy nową sylabę...

DWIE SYLABY Z PIŁKĄ

Rzuć piłkę do dziecka podając pierwsze dwie sylaby słowa, dziecko dokańcza podany wyraz, podając tylko brakującą sylabę lub głoskę i odrzuca piłkę do ciebie.
komi- gór- hama- garne- kapelu- łokie- głow- szaf- pie- koz-para- waliz-
domi- bura- faso- kala- kana- koro- kalo-

BOGACZ

Prosimy dziecko, by wymyślało jak najwięcej wyrazów na podaną sylabę, za każde słowo dostaje żeton (fasolkę, guzik, zabawkowe monety). Można podpowiadać opisując przedmiot lub cechę.

Sa - samochód, samolot, sanki, sarenka, salami, Sara, sałata

Ma - mama, masło, mata, marek, magik, Marta, mak, mały, maliny,
makaron, marynarz, Matylda, majka, Magda, mateusz, mapa, maj

Fa - farby, fajka, fasola, fala, fantazja, fatamorgana, fabryka, fajny

Fo- fosa, fotel, folia, fotografia, foka, forma

Fu - futro, fukać, furman, futerał

Ba- balon, bajka, baba, baton, bar, banan, bat, bas, balkon, balet, Bartek,
baran, Barbara, Bazyli, bawić się

Bu - burza, bufet, but, budyń, bury, buty, buzia, burak, bułka burzyć, buczeć,

Bo- boso, bok, boczek, bogaty, bolący

Be- bezpieczny, beczka, berło, beza, beret, beton, belka, Beata, Bernard,

PIŁKA DO BRAMKI

Ustawiamy bramki z krzeseł lub z poduszek. Przy każdej bramce kładziemy kartkę z literą A, O, Y, E.

Dziecko kładzie się na brzuchu, losuje z pudełka obrazek lub rodzic podaje ustnie słowo, dziecko wysłuchuje ostatnią głoskę i wyrzuca oburącz piłkę do odpowiedniej bramki.

Wyrazy kończące się na O:

koło, okno, miasto, wiadro, czoło, radio, gniazdo, słowo, auto, mleko, czółno

wyrazy kończące się na A:

Wanda, Karolina, Danusia, Dagmara, portmonetka, kałamarnica, smakowita, zamaskowana, kłamczucha, czarownica, cukiernica, sasanka, czytanka, mazda, toyota, armata, konewka, czekolada

wyrazy kończące się na Y:

dywany, pantalony, kalesony, karaluchy, racuchy, jachty, kalarepki, selery, jagody, warcaby, rowery, spacer, smakowity, pracowity, zakochany, pokręcony.

wyrazy kończące się na E:

kosze, kalosze, zaproszenie, zawiadomienie, bambosze, kapelusze, wiśnie, czereśnie, tramwaje, hultaje, nieświeże, zaledwie, korzystnie, zamasyście

ZAGADKI. Kładziemy przed dzieckiem 3 obrazki.

Polecenia: Zgadnij, o którym obrazku myślę. Podajemy jedną lub dwie podpowiedzi.

To słowo ma dwie sylaby...

To słowo kończy się głoską...

To słowo zaczyna się na...

SZPIEG

Dziecko musi wysłuchać, które słowo się powtórzyło. Bawimy się, że jeśli odgadnie wszystkie słowa, zdobędzie hasło do sejfu, a w nim znajdzie podwieczorek! Które słowo się powtórzyło:

kasza Kasia kasza

szafa sala szafa Asia

sucho susza sucho

Bal bal bat bok

kula kura kula kuna

rama rasa rasa mama

lato lasso sos lato

sowa sofa sofa woda

RYTMY

- Dziecko gra rytm który przed chwilą usłyszało

- Dziecko gra rytm który widzi na schemacie ●●● ●● ●●●

- Prosimy dziecko, żeby pokazało schemat rytmu który grał rodzic (rysujemy na kartkach kilka układów kropek, dziecko szuka tego, który wystukaliśmy).

ZAGADKI RYTMIZACYJNE

Potrzebne wyrazy na karteczkach, łyżki, jakieś żetony, fasolki jako punkty. Kładziemy przed dzieckiem 4 karteczki z wyrazami jedno, dwu, trzy i czterosylabowym np. *koń, konie, koniki, galopują*. Dziecko czyta wyrazy a następnie zgaduje który wyraz wystukałam łyżkami. Stukam łyżką o łyżkę 1 raz, dziecko wskazuje właściwy wyraz, stukam 2 razy – dziecko wskazuje właściwy wyraz, stukam 3 razy... itd. Za każde właściwe wskazanie dziecko otrzymuje punkt.

Inne zestawy wyrazów i wyrażeń:

lasy, las, polana, na polanie (4)

kolorowe, kolory, mak, lato

fale, szum, nad morzem, paralotnia

woda, kran, butelka, podlewamy

soczek, sok, oranżada, kompot

lodówka, lód, lody, zamrażarka

kot, koty, koteczek, szarobury

sen, smoki, latające, ziewające

SYNTEZA SYLABOWA WYRAZÓW 3-4 SYLABOWYCH Z „PRZESZKADZAJKĄ”.

Między sylabami wykonujemy jakiś przerywnik dźwiękowy (dzwonimy łyżką w szklanekę itp.) Np. KO (dźwięk) MI (dźwięk) NY

KORONA , KAPELUSZ, KARABIN, KARETA, KABARET, PARÓWKA, ZABAWKA, SAMOLOT, KAPUSTA, SAŁATA, LODÓWKA, MONETA, PAPUGA, RAKIETA, PARASOL, STOLICZEK, KALOSZE, MOTYLE, PARAPET, DONICA, SARENKA, WANIENKA, LABIRYNT, PODŁOGA, MARUDA, SŁONECZNIK GALARETKA, KALAREPA, LOKOMOTYWA, KASZTANOWIEC, KAROLINA,

TUBA. Przez tubę np. po rolce papierowego ręcznika dzielimy słowo na sylaby dziecku do ucha. Dziecko zgaduje o jakie słowo nam chodziło.

DOKAŃCZANIE RYMOWANEK:

Koty wskakują na ...płoty
Zjemy ryby albo...grzyby
Niedaleko drogi mieszka dziadek...srogi
Na balkonie siedzą...słonie
Duży Tomek buduje...domek,
Można leżeć na leżaku, albo huśtać się w ...hamaku
Narysuję dużą sowę, sowa ta ma mądrą... głowę.
Piotruś kochany zbiera kasztany.
Na podwórku stoi ławka a na ławce siedzi...kawka.
Lata osa koło...nosa
Czarna wrona bez...ogona
Lata mucha koło ...ucha
Kto zje cytrynę, ten ma kwaśną minę.

Witaminki, witaminki dla chłopczyka i dziewczynki.
Gdyby kózka nie skakała, to by nóżki nie złamała.

RYMY

Rzucamy do dziecka piłkę i podajemy słowo, dziecko odrzuca piłkę i dodaje rym do podanego słowa kos- los, nos, sok – rok, lok, kara - stara, kura - góra, mur - wór, łata – tata, chata, Kuba-śruba, lody-wody, półka-bułka, raki – maki

ĆWICZENIE KONCENTRACJI UWAGI. Która sylaba powtórzyła się? Rodzic wypowiada powoli ciąg sylab: *Ma ka ka sa*, dziecko podaje dwukrotnie wypowiedzianą sylabę.

Fo fo lo ko

Su mu bu su

To ko ko lo

La lo la to

CZARODZIEJ Ćwiczenie pamięci:

Dziecko próbuje powtórzyć zmyślane słowa – zaklęcia.

Kapa-tupu-lit

Bum-bala-bum-bom

Flon-der-tal-ki

Pata-łata-baki

Sama-gosa-łuki

SYLABY NA OPAK. Dziecko zgaduje jakie słowo zaszyfrował rodzic podając sylaby w odwrotnej kolejności. Można położyć przed dzieckiem dwie kredki i nazwać je: to jest ZA. To jest KO. Teraz zamieniamy kredki miejscami i wychodzi słowo KO – ZA.

za-ko, wa-ka, ga-wa, ma-da, ma-ra, sy-la, ba-ry, la-fa, ba-tu, ba-Ku, min-ko, ły-sto, gar-ze, pel-so, sia-Ka,

UKŁADANIE ZDAŃ z wylosowanymi 2 obrazkami.

POŻERACZ SYLAB

Jak brzmiałoby słowo „malina” bez pierwszej sylaby? Bawimy się w pożeracza pierwszych sylab. Podziel słowo na sylaby. Ułóż kredki symbolizujące te sylaby. Dotknij sylaby *ma*, dotknij drugiej sylaby *li*, dotknij sylaby *na*. Odsuń pierwszą sylabę *ma*, sprawdź, powiedz głośno co zostało (*li-na*) i połącz – *lina*.

Inne słowa: Buraki, listy, parapet, kominy, sernik, malina

MNIEJ GŁODNY POŻERACZ PIERWSZEJ GŁOSKI

Jak brzmiałoby słowo kotek bez pierwszej głoski? Otek. Słowo pas bez p, nos bez n, okoń bez o, kret bez k, smok bez s.

BONUS. Możemy też podawać zestawy, gdzie dwa wyrazy będą dobrą odpowiedzią. Można wtedy zdobyć 2 punkty.

Lawa kawa sos nos
kos, pająki, muchy, rosówki, gąsienice

Ćwiczenie to można też wykonać z obrazkami zamiast wyrazów lub na zmianę, jedną serię z obrazkami, jedną z wyrazami.

Opracowano- kwiecień 2020 r.